

דילמות בלתי נסבלות



דילמות בלתי נסבלות

סיפור על בחירה בין בודדים לרבים

ליעד קרויטורו
תומר למברג
טל טוב
עמית ישר

אני מתבייש להודות בכך אך בכיתי

כפי שלא בכיתי זמן רב

שירז בביוף
יפית חיים
אלמוג אברהם
דניאל ללוש

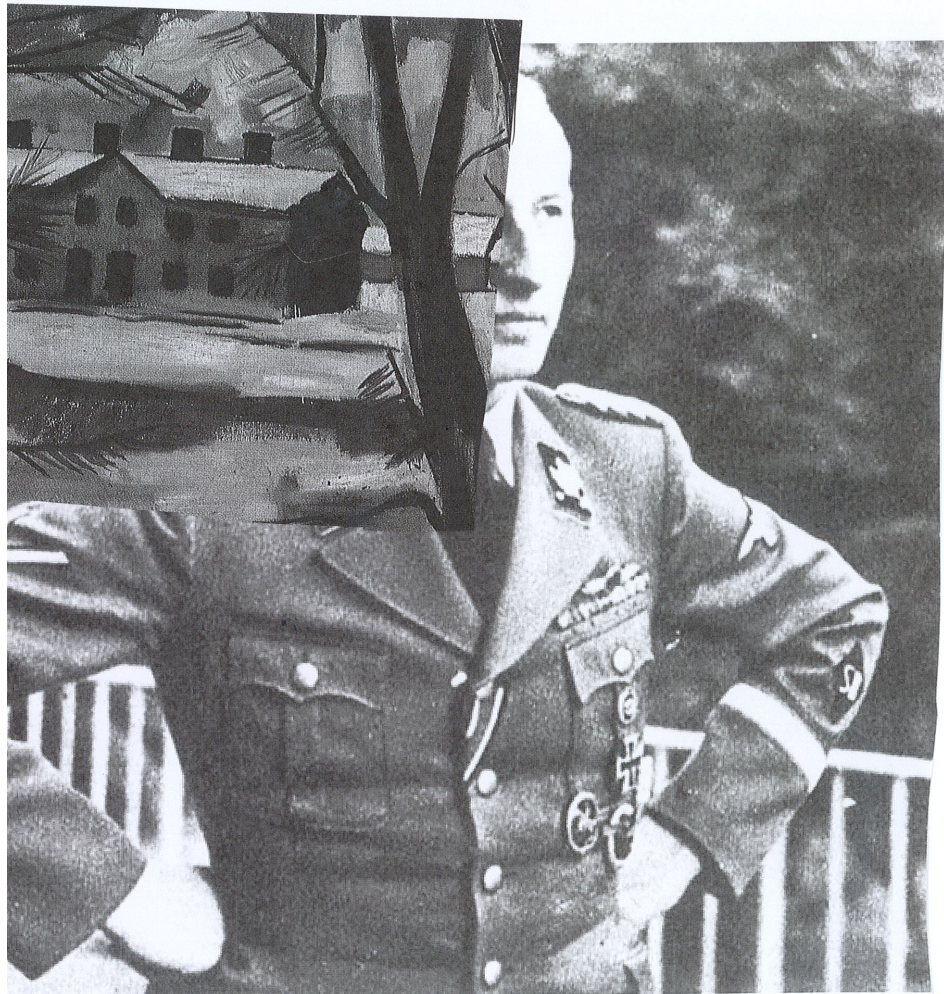
יום החרם - 1933

חרם 1 באפריל 1933 היה הפעולה הראשונה של הנאציזם נגד יהודי גרמניה.

חיילי ה SA יחד עם אנשי "קסדת הפלדה" עמדו מחוץ לכול בית עסק יהודי ומנעו כניסת קונים לחנויות.

מכוניות משא עברו ברחבי הערים וקראו בסמאות לא לקנות אצל היהודים ולהתגונן מפניהם. אף על פי שהיתה הוראה לא לפגוע פיזית בעסקים, היו פגיעות רבות ברובעים העניים של הערים ובמקומות רחוקים מהערים הגדולות.

החרם גרף גל מחאות מחוץ לארץ והתערבות מצד ממשלות ואנשי עסקים יהודים ולא יהודים כנגד החרם ובמטרה להפסיקו. הגרמנים עצמם חששו בנוגע לחרם בגלל תוצאות לא טובות נוכח האבטלה והשפל הכלכלי. בהוראות המטרות הראשיות והברורות של החרם היו: דחיקת היהודים מחיי הכלכלה של גרמניה המקצועות החופשיים והמסחר הקמעוני של היהודים.



נאצים מחוץ לחנות של יהודים, 1933

גטאות



מכירת שבבי עץ לבערה, גטו ורשה, 1941. באדיבות מוזיאון ארה"ב לזכר השואה.

שכונות עירוניות בהן רוכזו יהודים, בערים המרכזיות בפולין ובמזרח אירופה, בהתאם לפקודת היינריך שהייתה הבסיס להקמת הגטאות, כחלק מתהליך הבידוד והריכוז של יהודי אירופה. הגטו הראשון הוקם במרכז פולין ב-1939, אך תהליך הקמת הגטאות היה ממושך ומרביטם הוקמו בשנים 1940-1941. הגטאות נועדו לבודד את היהודים מהסביבות בהן חיו ולנשל אותם מרכושם. ליהודים שגורשו אל הגטאות הותר לקחת עמם רכוש, אך בפועל הם יכלו לקחת רכוש מועט בלבד. הרכוש שנשאר מאחור הוחרם ונשדד.

בגטו נדחסו היהודים בדירות צפופות ולעתים קרובות התגוררו בהן עם משפחות זרות. היהודים הופרדו משאר האזרחים ע"י חומת הגטו. מימון בניית החומות הוטל על היהודים. על הגטו שמרו המשטרה הגרמנית והמשטרה הפולנית ועל היהודים נאסר לצאת ממנו ללא אישור. יהודים רבים יצאו מן הגטאות לעבודות כפייה. היו גם גטאות שנחשבו לגטאות פתוחים ומשם היה אפשר לצאת בבוקר לעבודה עם הצגת תעודות ולשוב בערב.



סיפור בחירה בין בודדים לרבים

סיפור בחירה בין בודדים לרבים

בשנת 1941, המלחמה באירופה החריפה והפכה לעולמית וטוטאלית, היהודים שהובדלו מן החבר והוגדרו כ"תת גזע" ורוכזו בגטאות נהפכו למטרות ציד. הסיפור מדבר על צאלק (בצלאל) פרחודניק, אדם יהודי אשר נולד באוטובוצ'ק ב-1916 שליד וורשה. בשנת 1941 צאלק ומשפחתו עברו בכפייה לגטו וורשה מפני שהיו יהודים.

השקרים שנאמרו

צאלק פרחודניק החליט לעבוד כשוטר בגטו מפני שמפקד המשטרה אמר לו שביטחונו וביטחון משפחתו יהיה מובטח לו "המשטרה מובטחת, איש לא צריך לחשוש, אחים של השוטרים ממלאים קנאה באחיהם (עמוד 40)".

צאלק גילה מה עתידם של יהודי גטו וורשה כאשר הצטרף למשטרה, הוא ידע שיצטרך להיות אחראי למוות של משפחות יהודיות רבות אך הוא היה מוכן לעשות זאת רק כדי להציל את משפחתו. בשנת 1943 נערכה אקציה, איסוף ושליחה של היהודים בגטו אוטובוצ'ק להשמדה. למרות דברי המפקד אשתו וביתו של צאלק נמצאו ולמרות תפקידו של צאלק לא נתנו לו למנוע את לקיחתם להשמדה. צאלק לא הגיב למרות שראה את חברו אברהם השוטר מוריד את תגו ומתיישב עם משפחתו.

מרוב כל הלחץ והפחד שעברו עליו באותו רגע הוא השתק, גופו לא יכל לנוע או להגיב למה שקרה. עד הדקה האחרונה צאלק קיווה בכל ליבו שמשפחתו תשחרר.

כתיבת היומן

כאשר משפחתו נתפסה באקציה ונספתה הוא איבד את עשתונותיו, הוא הבין שכל מה שעשה וסבל למענם היה לחינם ולא הצליח לסלוח לעצמו על כך, אז הוא החל לכתוב את היומן לשם הנצחתם. בשנת 1944 צאלק פרחודניק נספה בגלל שחלה במחלת הטיפוס, זמן קצר לפני כניעת הגרמנים.

אקציה

האקציה נמשכה בשנים 1941-1945. היא הייתה רצף של מעשים אלימים נגד יהודים בהם החליטו מי ישלח למחנות השמדה ומי ישלח למחנות עבודה.



גטו ורשה

המלחמה שפרצה ב-1 לספטמבר 1939 מצאה את הפולנים והיהודים לא מוכנים וחסרי אונים. תוך זמן קצר הנאצים השתלטו על כל העיר וורשה, ב-1940 הנאצים החליטו לאסור את הכניסה לרחובות היהודים מתאמי בריאות "השכונות נגועות באנשים עם מחלות מדבקות" כך הוצבו השלטים ברחובות היהודים. לאחר מכן נבנו חומות סביב הרחובות היהודים בלי שהאזרחים האחרים ידעו מה מטרתה של חומות אלה, ביום כיפור הודיעו ברדיו שכל היהודים צריכים לבוא לתחום הגטו (החומות) ולאחר שהם אספו את כל היהודים הם סגרו את הגטו.

ביבליוגרפיה:

סונקה נייצל, הראלד ולצר (2011), ההקלטות הסודיות של אנשי הוורמאכט - פרוטוקולים של לחימה ומוות, עמודים 136/140-141.

World War II

-1941-

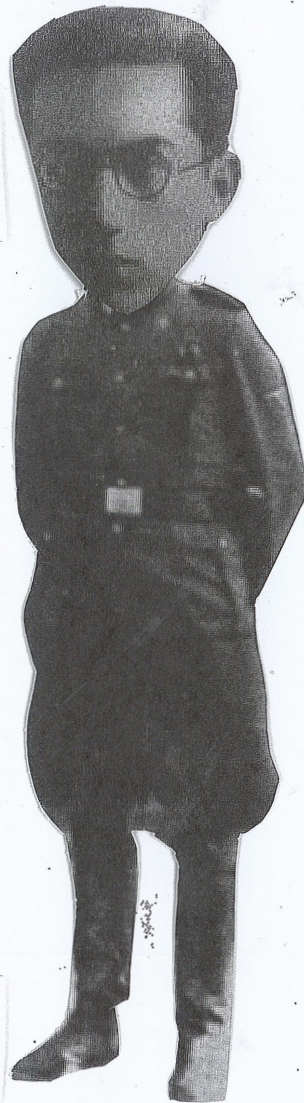
Warsaw Ghetto

Calel Perechodnik

The

Police

officer

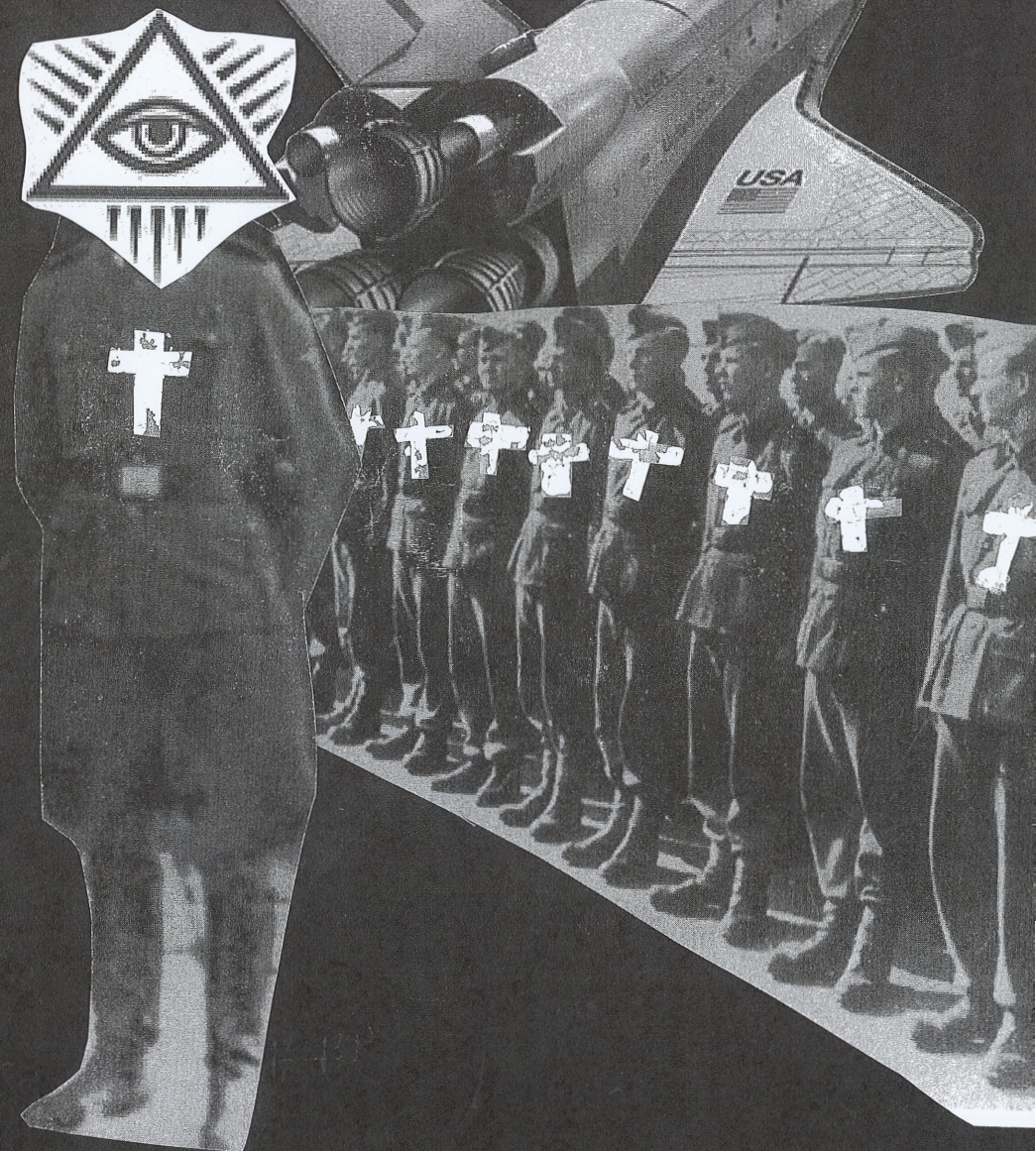


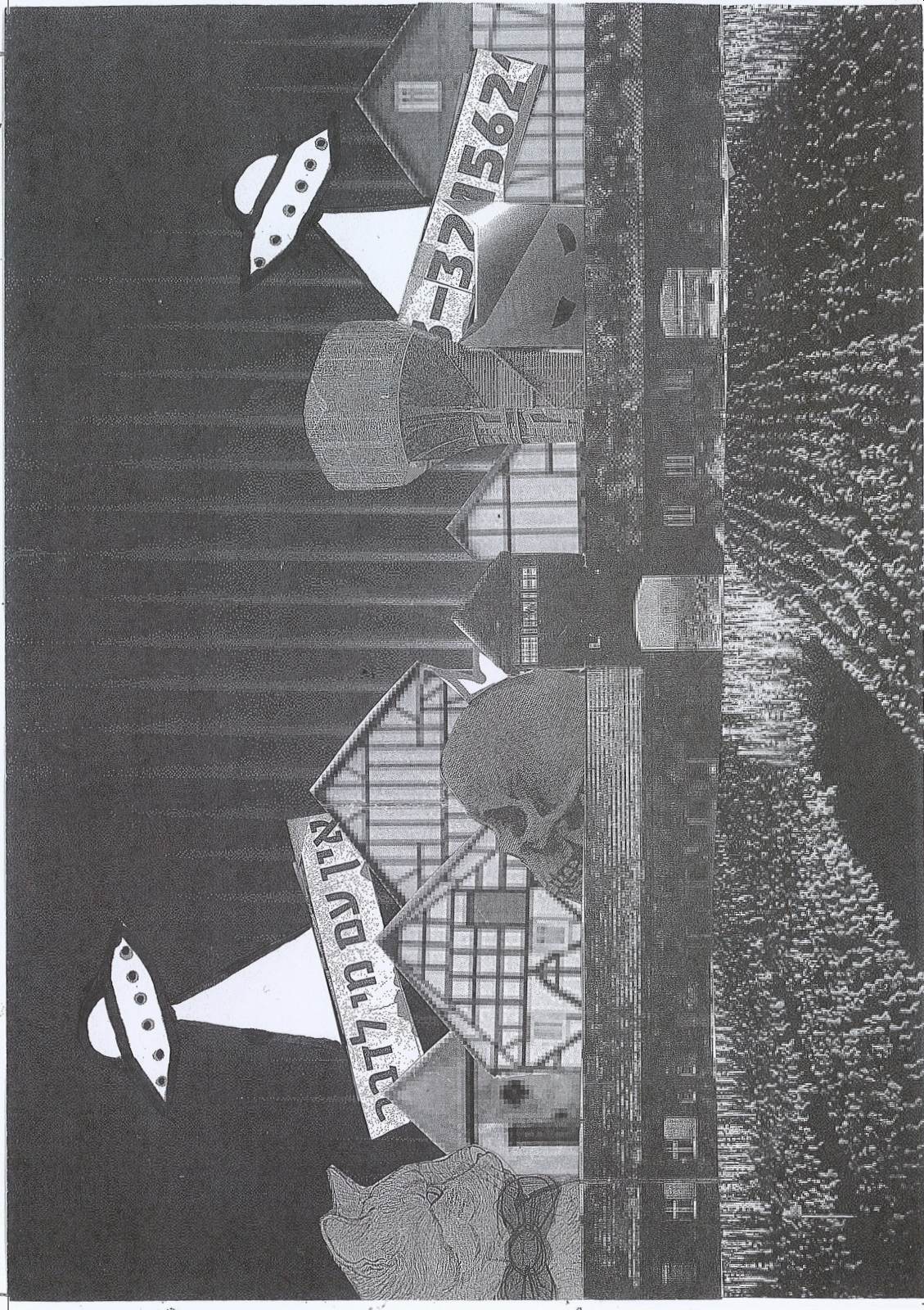
שחזר על גבי לבן



"והרי ייעודם של היהודים במלחמה הזאת היה למות כך שאיש לא ידע היכן נטמן

אפרם"





מודל הזה-אינדונדואציה: בתנאים מסוימים, בקבוצות, מטים בני אדם לאבד את זהותם האישית ולהתמזג לחלוטין עם הקבוצה.

תהליך זה, האדם פחות מודע לעצמו ולתרומות חברתיות, ולכן פותחות הערכות המונעות ביצוע מעשים כגון אלימות.

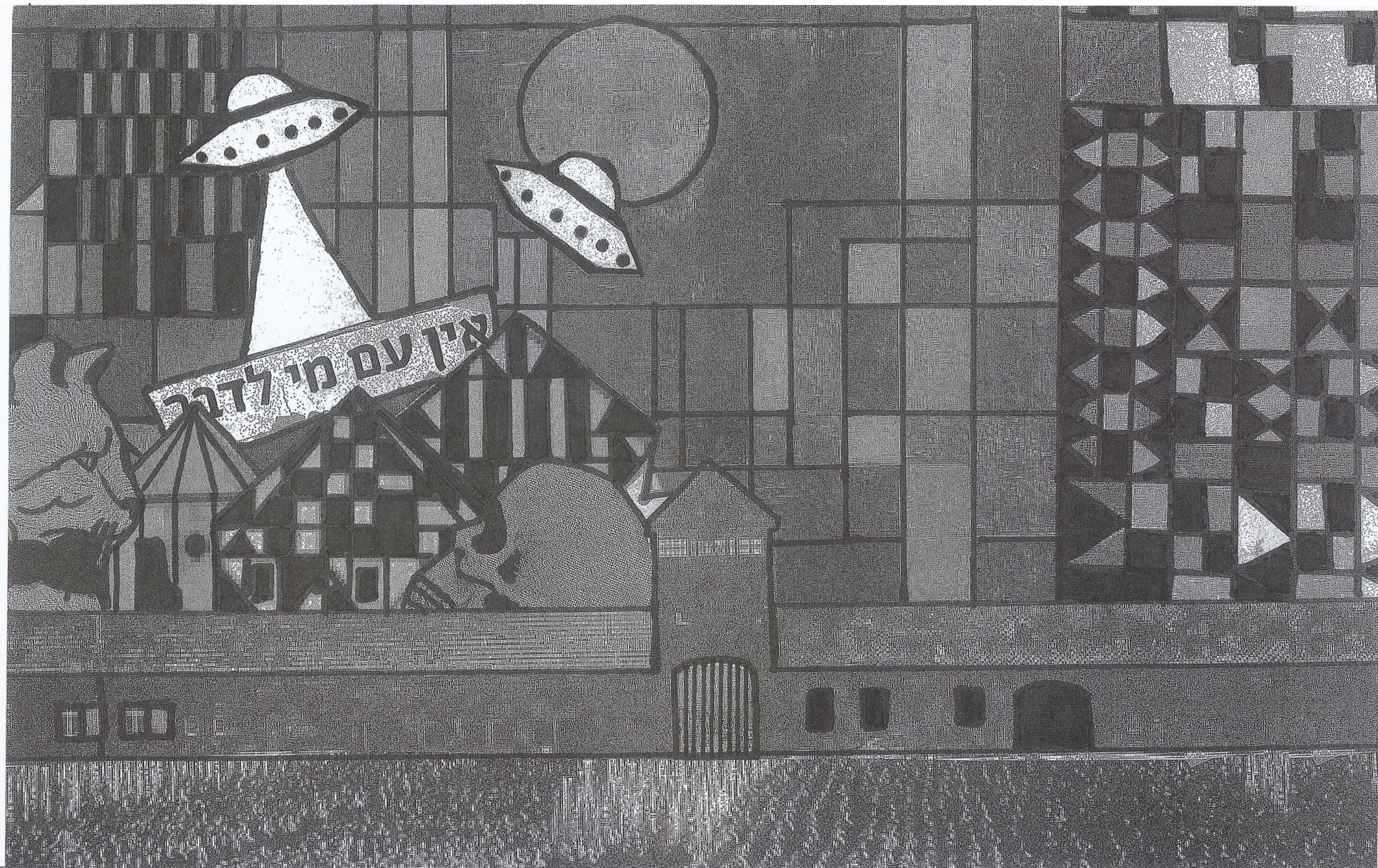
גורם עיקרי לזה-אינדונדואציה הוא האנונימיות - הפרט אינו מזוהה כשהוא בתוך קבוצה או המון, במצב כזה, האדם מרגיש פחות אשם או פחד, וזה מוביל להתנהגות אותם לא יעשה כפרט יחיד ומובחן

ישנן סיטואציות בעלות עוצמה רבה, וכן גורמות לאדם להתנהג באופן לא רגיל (לכן יש לבחון גורמי מצב לפני שפונים לגורמים אישיותיים).

בקונפורמיות הלחץ לציות הוא סמוי - האדם עשוי לחשוב שזו באמת הדעה שלו, הוא מתנדב לעשות זאת, בציות יש לחץ ברור.

בעל הסמכות ייתפס כגיטמי (זה לגיטמי שמפקד בצבא ייתן לי פקודות, זה לגיטמי שמערכת החינוך תקבע מה אני מלמד).

מערכת הסמכות רלוונטית לי (אם אני מורה לטבע ומשרד החינוך אוסר על שימוש הסלים מסוימים בשיעורי ספורט זה לא רלוונטי לי. אם הנאצים מחליטים שצריך ששכנים של יהודים ילשינו עליהם, ואין לידי יהודים - זה לא רלוונטי אליי).



לאמיתו של דבר זהו וידוי חיי, וידוי כן, אמיתי, ורק חבל שאינני מאמין

שהאלוהים מוחל עוונות. אשתי בלבד, מכל בני האדם, היתה יכולה להעניק

לי מחילה, למרות שלא היתה צריכה לעשות זאת.

אבל היא לא חיה.



נוצרו אקסיומות מסוימות. (כידוע אין להוכיח אקסיומות, הן, כמוכּן, מובנות מאליהן).

4. עשירים, מי בכלל דואג לעשירים? מאז בריאת העולם ידעו תמיד להסתדר. (מחוק הספ' "תפילתו הציב של הניצול" ט"ו סורג 3-14).

1. המשטרה מובטחת, איש לא צריך לחשוש. אחים של שוטרים מתמלאים קנאה באחיהם. קרוננברג מכין רשימת שוטרים שכוללת את משפחותיהם, ילדיהם והוריהם ושולח אותה לארבייטסאמט. ליתר ביטחון מורה לכל אחד לציין מקצוע נדרש. אם אין משהו יותר טוב – שיהיה עוזר לחייט.

2. פקירי היודנרט מובטחים גם הם.

3. עובדי השופים, בחירי הגורל, שבזכותם יודקו ליודנרט ולמשטרה.

סיפור על בחירה בין הבודדים לרבים - סוף חלופי

צאלק אשר העלה משפחות אל משאיות העברה הבחין בזווית עינו בשוטר אשר אחז בחוזקה במשפחתו. צאלק ניגש אל השוטר והציג את עצמו בפניו, השוטר שחרר לאט לאט את אחיזתו מין האישה וביתה ושחרר אותם כאשר צאלק הסביר שזאת משפחתו.

באקציה השנייה שבה משפחתו ונלקחה. השוטר אותו צאלק ניסה לשכנע שישחרר אותם, טען שהוא מתחזה ולקח גם את צאלק אל משאיות העברה. צאלק ומשפחתו המפוחדים התיישבו ביחד וחשבו על תכנית. הם הבינו את המצב וידעו שצריך לקחת סיכונים, לכן החליטו לנסות לקפוץ מן המשאית הנוסעת ובמזל להינצל מן המוות. כאשר קמו מן מקומם ושמעו את השוטר במושב הנהג קורא להם לשבת החלו לרוץ וקפצו מן המשאית.

לאחר שנפלו אל הקרקע ונחבטו בגופם נשארו לשכב זמן מה כדי שהנאצים לא יחשבו שהם שרדו את הקפיצה. כאשר הבחינו שהמשאית כבר לא נראית באופק, קמו ורצו אל תוך היער בו הצטרפו אל הפרטיזנים עד לסוף המלחמה.

סיפור על בחירה בין הבודדים לרבים

צאלק ידע על העתיד לבוא והלך למטה המשטרה כדי לבקש שישאירו את אשתו וביתו בחיים. הגנרל אמר שאין לו ממה לחשוש ושהוא ידאג שזה יקרה "המשטרה מובטחת, איש לא צריך לחשוש", אך כאשר האקציה החלה, אשתו וביתו נמצאו ולמרות תפקידו של צאלק לא נתנו לו להישאר איתן.

צאלק לא הגיב למרות שראה את חברו אברהם השוטר מוריד את תגו ומתיישב עם משפחתו. הוא פחד להגיב מפני שידע מה הנאצים יעשו לו אם הוא יתנגד.

צאלק המשיך בדרכו ובחר בסופו של דבר לשתוק ולנסות להציל אך ורק את משפחתו כיוון שזה היה הדבר החשוב ביותר מבחינתו. צאלק פחד מאוד כי ידע שיש סיכוי רב שמשפחתו והוא ימותו בקרוב, הוא חשב הרבה על מה הוא יכול לעשות או לשנות אך הבין שיש לו רק דבר אחד לעשות וזה לשתוק ולנסות להציל את המשפחה שלו.

לאחר שבועיים צאלק הבין שהסיכוי היחיד שלו להציל את המשפחה שלו זה להתארגן עם המון אנשים ולצאת למרד, הוא דיבר וארגן אך הנאצים דיכאו את המרד ובסופו של דבר רצחו את צאלק ומשפחתו.

אקציה

אקציה היא רצף של פעולות אלימות נגד יהודים שנוהלו על ידי כוחות גרמניה הנאצית, הגסטאפו, האס אס ואחרים בסיוע כוחות שיטור מקומיים בתקופת השואה בשנים 1941-1945, כשהתוצאה הסופית של פעולות אלה היא גירוש היהודים לגטאות, לאתרי רצח ולמחנות ההשמדה בארצות הכבושות בידי גרמניה, (ובניהן צרפת, פולין, יוגוסלביה, יוון ורומניה). בין אוקטובר לדצמבר 1941 נערכו כמה אקציות בגטו הראשון בווילנה, במהלכן נרצחו אלפים מתושבי הגטו. אקציה התבצעה במטרה לאסוף יהודים אל מחנות ההשמדה. הודיעו ליהודים על כך בעזרת צו המורה על איסופם ושילוחם, ויהודים שלא צייתו לצו זה, נרדפו על ידי השלטונות המקומיים, ושלטונות הכיבוש הנאציים שפיקחו עליהם. בשנת 1941, לאחר שנתיים שבהם גרמניה כבשה כמעט את כל אירופה, המלחמה הפכה לעולמית. בעקבות הקצנת אירועי האלימות של צבאות כל הצדדים שטבחו באזרחים (במיוחד ביהודים), באותה שנה החל הפתרון הסופי, כלומר, השמדת יהודי אירופה.



יהודים בדרכם לרכבת גירוש. ויסבאדן, גרמניה, 29 באוגוסט 1942



אני מתבייש להודות בכך, אבל בכיתי כפי

שלא בכיתי זמן רב

אני מתבייש להודות בכך, אבל בכיתי שלא בכיתי זמן רב

בראשון בספטמבר 1939 נכבשה פולין בידי הנאצים, והחלה מלחמת העולם השנייה שנמשכה עד 1945. בפקודת הגרמנים הוקמו היודנראטים ("מועצות היהודים") בשטחי הכיבוש באירופה. היודנראטים פעלו בגטאות או קהילות שבכל אחד מהם מונה ראש יודנראט, בהוראת ראש משטרת הביטחון- ריינהארד היידריך.

בקרב כל קהילה יהודית היו דמויות סמכותיות ובעלי השפעה ואותם מינו הנאצים לראשי היודנראטים ולחברי המועצות. פעמים רבות היו אלו רבני הקהילה, לעתים הנאצים פנו לקהילה עצמה שתבחר נציגות, ולעתים היו אנשים שהתנדבו להיות ראשי יודנראטים.

ליודנראטים היו מספר תפקידים שונים:

בין תפקידי היודנראט- צייתנות לגרמנים: ריכוז והעברת יהודי הכפרים לגטו ומציאת מקומות מגורים, רישום תושבי הגטו לשם חלוקת מזון, מעקב, שליחה לעבודות כפייה, ביצוע פקודות בסיוע החרמת רכוש, תשלומי ביצוע קנסות, הקפדה על טלאי, דאגה להיגיינה בגטו ואיסוף היהודים לגירושים - עם תחילת הפתרון הסופי ב-1942.

התפקידים של היודנראט בהתנדבות היו: הספקת מזון כשהיה מצוקת רעב קשה, פרנסה- "עבודה חוסכת דם", היגיינה ובריאות, חינוך ותרבות, שמירה על הסדר והחוק.

בעקבות ההחלטה על "הפתרון הסופי" שהתקבלה בוועידת ואנזה בשנת 1942, על היודנראטים הוטלה הפקודה לשלח יהודים מהגטו אל מחנות ההשמדה.

חלק מהיהודים שיתפו פעולה עם הנאצים וסייעו למנגנון השלטון הנאצי לכוון את "הסדר החדש" מכיוון שראו שהיטלר הוא בלתי מנוצח מן הראוי לחבור אליו ולתמוך בו, היהודים אשר האמינו כי היטלר חיסל את הקומוניזם.

שיתוף פעולה זה יצר את הפשעים החמורים בעולם, פשעים כנגד האנושות ואת זוועות השואה.

מיוטה מיוטה מיוטה מיוטה

האלטרנטיבות שלהם היו מגוונים וכוללים בין היתר לאומנות, אנטישמיות, אנטי-קומוניזם, מצוקה כלכלית-חברתית, פחד מהגרמנים וחמדנות של רכוש היהודים.

היהודים התמודדו עם מצבם ועם הכוח שלהם להשפיע כך-היהודים פחדו אך העדיפו לשתף פעולה עם היטלר בכדי שלא יתעללו בהם אך בסופו של דבר גם הם נרצחו אך מאוחר יותר משאר היהודים שלא שיתפו פעולה.

באותה תקופה היהודים היו המון ואם כולם היו מתאחדים ומשתפים פעולה הם היו יכולים לגבור על הנאצים כי כאשר כולם מאוחדים יש המון כוח! אך קרה בדיוק ההפך, חלק מהיהודים פחדו וחשש מהנאצים ובמיוחד מהיטלר וראו צורך להיכנע ולשתף אתם פעולה ובכך לשמור על חייהם.

הבחירות שעשו נבעו מפחד, חשש, חרדות והבחירות היו מחוסר ידיעה למה שהולך לקרות.

אדם צ'רניאקוב פעל כנשיא היודנראט של גטו ורשה הדמות הטרגית ביותר מבין כל ראשי היודנראטים בתקופת השואה.

בכל תקופת כהונתו גילה רגישות עצומה לגבי גורל תושבי הגטו.

צ'רניאקוב בא במגע מתמיד עם השלטונות הגרמנים. במטרה להקל על סבל תושבי הגטו והפעיל את כל קשריו כדי לשחרר יהודים בודדים, שנאסרו על עבירות שונות.

הוא ספג מהגרמנים עלבונות ומכות, אך לא נרתע מלמתוח ביקורת על הגרמנים. (הדברים מיוחסים להיסטוריון שכתב את הספר - עונג שבת).

הוא סייע וגילה רגישות בכל הקשור לילדים. בשליחותו ראה עבודת קודש והאמין שיצליח להציל את הגטו. הוא עשה הכל על מנת למנוע התערבות של הגרמנים בנעשה בתוך הגטו ושאף לנהל אותו באופן עצמאי.

המולדת הפוליטית שלו הקשתה עליו מאוד להעריך בהגינות אישית כמו אדם צ'רניאקוב, ראש יושב היודנרט של גטו ורשה.

לאדם לא היו אשליות באשר לעתיד שמצפה לו כראש היודנרט של ורשה.

מאז ימיו הראשונים בתפקיד הוא ידע השפלה ושברון לב. רוב הגרמנים שפגש היו בעלי דרגות נמוכות שלא היססו לאלץ אותו לחכות שעות כדי לטפל בענייניו. במקרה אחד ספג

הדילמה הקשה שהייתה לאדם צ'רניאקוב היא : כאשר ראה מול עיניו את כל הילדים הקטנים וגם מבוגרים נשלחים למות.
הוא לא ידע מה לעשות באותו הזמן הוא יכל להישאר ולהתמודד עם הזוועה מול עיניו ולהראות בפני היהודים כוח אך פתר את הדילמה שלו בבחירה להתאבד מתוך פחד וחולשה.



מיומה מיומה מיומה מיומה

מכות, ובמקרה אחד נעצר. ענייני הכספים של היודנט היו נתונים במשבר תמידי, וצ'רניאקוב היה נתון במרוץ אינסופי לגייס כסף לרכישת מזון ולתשלום שכרם של עובדי הכפייה. חודשיים בלבד לאחר תחילת הכיבוש הבהירו הגרמנים לצ'רניאקוב, כי בלי קשר למה שיעשה, יהודים רבים ישתמשו בו בשק חבטות לזעם ולתסכול שלהם. כמו כן הורחב תפקידו של אדם כראש היודנט בתוך המחנות, הוא שלח רופאים לבדוק את העובדים, ונציגיו סיירו במחנות ודיווחו על התנאים ששוררים בהם. אדם צ'רניאקוב הזדעזע באמת ובתמים ממה ששמע, ועשה מאמץ כביר לשפר את התנאים. גם הוא עצמו היה במצב בלתי נסבל.

ברשומה ביומנו של אדם מ-6 בדצמבר 1941 כתב אדם צ'רניאקוב: "קיבלנו באופן חוקי מזון בשווי 1.8 מיליון זלוטי בחודש, ובאופן בלתי חוקי בשווי 70-80 מיליון זלוטי". הנתון הראשון מציין את האספקה שעברה דרך ארוכה וכמה ספקים ארים, והוא מהווה רק חלק קטן מהיבוא, אפשר להעריך שבגטו מצויים כ-10000 בעלי רכוש, כ-250,000 פחות או יותר אנשים שמרוויחים למחייתם בעבודה, וכ-150,000 שנאלצים להסתמך על סיוע ציבורי."

ב-14 ביוני 1942 אדם כתב ביומנו על פגישה עם ילדי רחוב שנאספו בידי המשטרה היהודית. "הם שלדים חיים מתוך שורות קבצני הרחוב, כמה מהם באו למשרדי, הם דיברו אלי כמו מבוגרים-האזרחים בני השמונה האלה, אני מתבייש להודות בכך, אבל בכיתי כפי שלא בכיתי זמן רב ונתתי חפיסת שוקולד לכל אחד מהם."

הסיפור דילמה של אדם צ'רניאקוב (שנגמר בסופו של דבר בהתאבדותו) הוא:
צ'רניאקוב היה עתיד לכהן בתפקידו (ראש היודנט) עד התאבדותו ב-23 ביולי 1942. עם כל מסירותו לא הבין את כוונת הגרמנים, ומשהתחילו האקציות ביולי 1942- לא יכול היה לעמוד

בשליחת ילדים למות ולכן התאבד תוך כדי שהוא לוקח אשמה כבדה על עצמו. אדם צ'רניאקוב ניהל יומן עד יום מותו (23 ביולי 1942), ובאמצע שנות השישים הגיע היומן ל"יד ושם".

ההתאבדות של צ'רניאקוב הייתה מעשה פחדנות והראתה סימן חזק לחולשה בקרב היהודים.

מערערות.

ליי

בדממה

לצרות

השפעה

של

רעב

קבצן

ילד





ובילדים.

בנשים

ובראשונה

בראש

בהם,

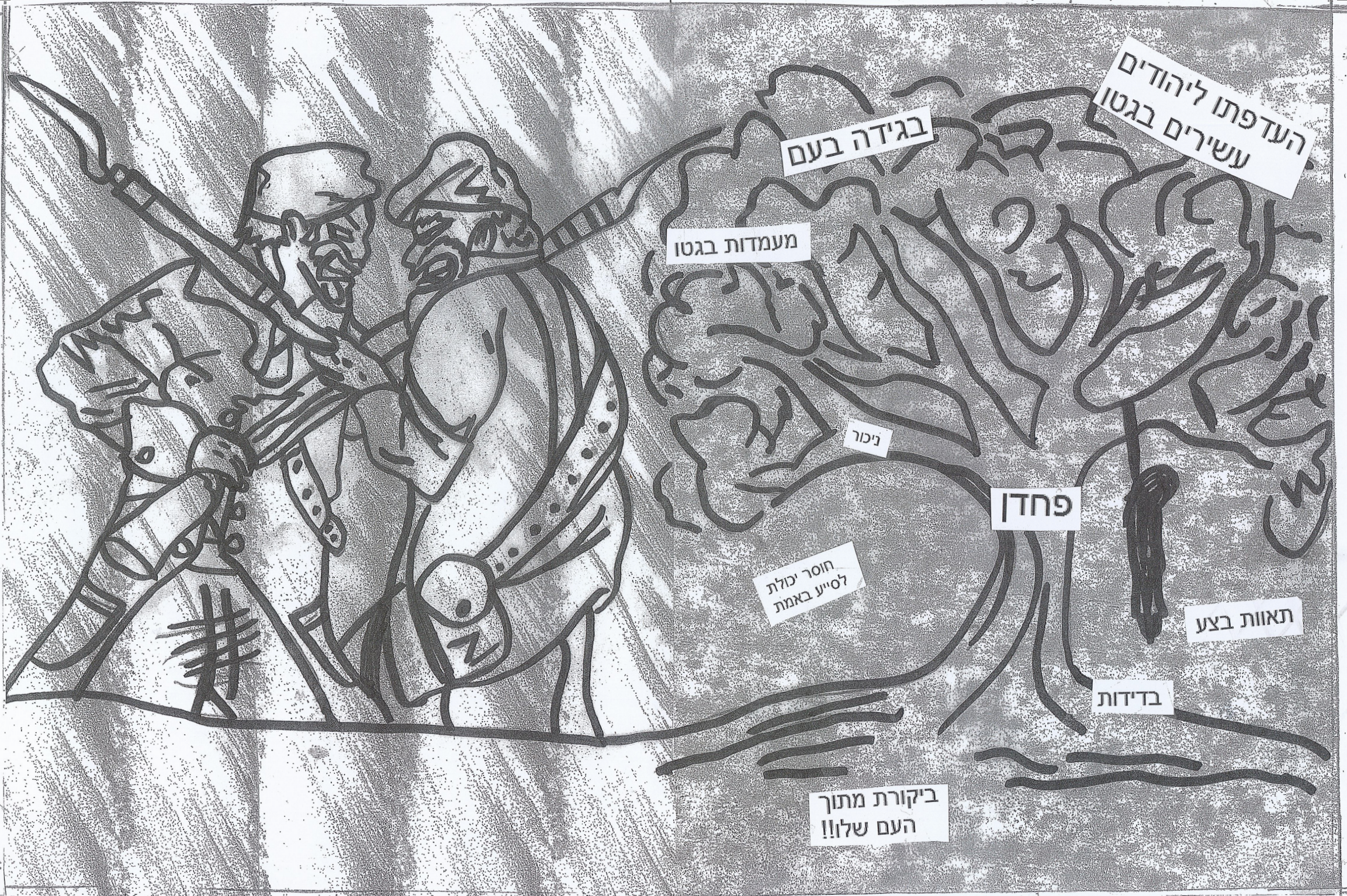
לטפל

אני

חייב

אנושיים

מטעמים



העדפתו ליהודים
עשירים בגטו

בגידה בעם

מעמדות בגטו

ניכור

פחדן

חוסר יכולת
לסייע באמת

תאוות בצע

בידוד

ביקורת מתוך
העם שלנו!!

סוף חלופי - אדם צ'רניאקוב

שהחלו האקציות הגרמנים היו שולחים את כל היהודים לגטו ושם הם היו מתעללים בהם, הורגים אותם, מרביצים להם ומענים אותם. צ'רניאקוב עזר ליהודים. הוא הנהיג מדיניות מקלה בגטו - הוא בא במגע מתמיד עם השלטונות הגרמניים במטרה להקל על סבלם של היהודים בגטו ולהפעיל את כל קשריו כדי לשחרר אסירים יהודים שנאסרו על עבירות שונות. הוא ספג מהגרמנים עלבונות ומכות, אך לא נרתע מלהביע עליהם ביקורת. מצד שני, הוא עזר מדי פעם לגרמנים כדי שלא יחשדו בו, ולמרות שהוא ניסה להסתיר את פעילותו למען היהודים, הגרמנים גילו בסופו של דבר. צ'רניאקוב כבר לא היה מוכן לשלוח במשך כל יום 6,000 יהודים למותם, הוא ניצב בפני דילמה קשה והוא כבר לא ידע מה לעשות. בסופו של דבר צ'רניאקוב החליט שהוא עוזר ליהודים לברוח ומחביא אותם, בכל יום שהיה צריך לשלוח יהודים להריגה הוא היה מבריה אותם ומחביא אותם במקומות שלא היו עולים על דעת הגרמנים. ובאחד הימים, צ'רניאקוב החליט שהוא בורח עם היהודים הרבים שהצליח להבריח. לבסוף, צ'רניאקוב וכל היהודים שהציל מצאו את דרכם לחופש.

סוף חלופי - אדם צ'רניאקוב

ביולי 1942 התחילו האקציות ואדם צ'רניאקוב (ראש היודנראט) לא יכל להתמודד עם שליחת הילדים למוות. אדם צ'רניאקוב אהב והתחבר מאוד לילדים הקטנים (היהודים) שלא ידעו כלל כי הם מצויים בסכנה. הוא ידע כי הילדים הקטנים, המבוגרים והוא עצמו נמצאים בסכנה ענקית מהנאצים.

אדם צ'רניאקוב לא רצה לצאת "פחדן" או אחד שמוותר מהר כאשר קרבה סכנה ולכן החליט לפתוח במרד ענקי נגד הנאצים. זאת למרות שחשש מאוד, ושבזמן שתכנן את המרד הוא היה צריך להתמודד עם שליחת הילדים שאהב מאוד. הדבר היה קשה, אך הוא לא ויתר, לא פחד, ויצא גיבור גדול.

אדם צ'רניאקוב התחיל את המרד הגדול והפיץ את השמועה בין כל האסירים בגטו. הוא החל לשתף פעולה עם כל המחתרות בגטו. צ'רניאקוב, האסירים והמחתרות השיגו נשקים מהפולנים בשביל לצאת למרד!

המרד היהודי התחיל וצ'רניאקוב היה בראשו. היהודים יצאו כנגד מאמצייה של גרמניה הנאצית לשלוח את שארית אוכלוסיית הגטו למחנה ההשמדה טרבלינקה. בזמן המרד היה סיוע פולני גדול שהצליח להעביר מבעד לגדר המון נשקים וכלי תחמושת.

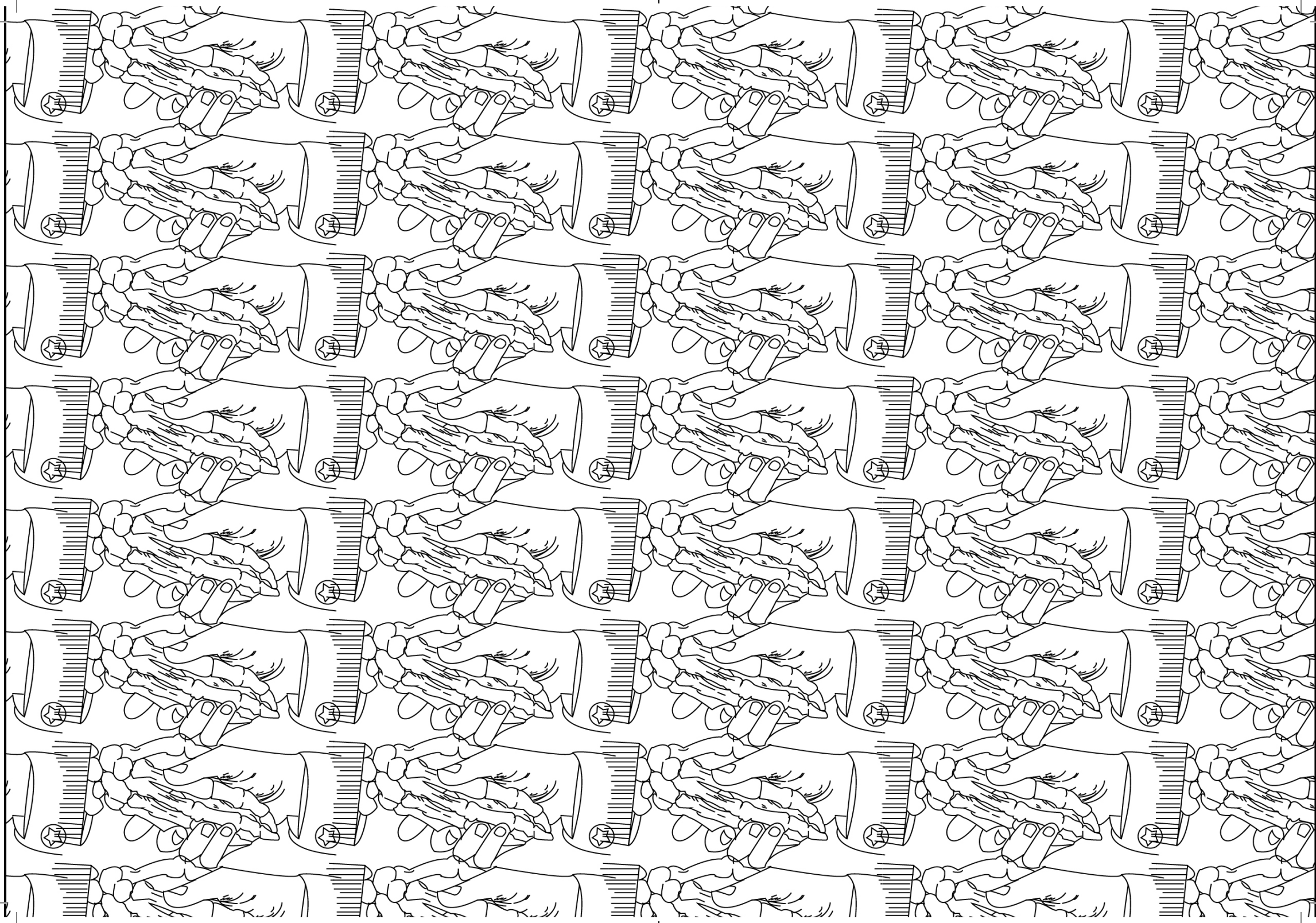
הפולנים הצליחו להעביר כלי תחמושת רבים ליהודים. היהודים נלחמו בגבורה ולא הלכו למוות כצאן לטווח. לבסוף הנאצים כמובן ניצחו אך היהודים החזיקו מעמד כמה חודשים ונלחמו בגבורה!



חיבור סוף חלופי - אדם צ'רניאקוב

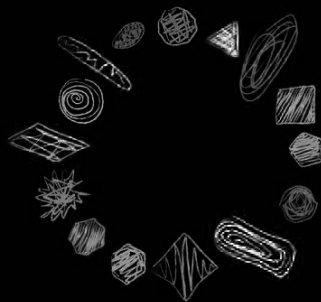
בחורף 1942, הנאצים החלו בשלב של הפתרון הסופי. אדם צ'רניאקוב, ראש היודנארט של גטו וורשה, ניצב בפני דילמה מוסרית קשה. הוא נאלץ לבחור בין האפשרות שהיא לפעול לפי הפקודות של הנאצים ולסייע לשלוח את היהודים למותם המר על מנת שימשיך לחיות, אך עם הכאב והמצפון לשארית חייו. לבין האפשרות, שהיא לשים קץ לחייו ולהעלים את רגשות הכאב והאשמה הקשה שאותן הוא הרגיש בגלל שליחת יהודים למותם וביצוע הפקודות של הנאצים. באפשרות זו אדם היה יודע שלא יהיה חלק מהפתרון הסופי, ולא יצטרך לראות את כל השטניות ורצח של העם שלו סביבו. אך גם אדם התייצב מול תנאים שהיו קשים, שגרמו לו לחשוב שנית על הבחירה שלו. במידה ולא יציית לנאצים, ויתנגד להם, הם היו הורגים אותו במקום ללא היסוס ויחריבו את שמו. אדם בחר באפשרות הראשונה בכובד לב, שהייתה לציית לנאצים ולסייע לשלוח את היהודים למותם. כיוון שבאותו רגע לאדם היה נראה שזו ההחלטה הטובה ביותר כדי להישאר בחיים. לאחר שאדם קבע את הבחירה השטנית שלו, הוא הבין שבסופו של דבר גורלו יהיה דומה מאוד לשאר היהודים, כיוון שהוא לא שונה משאר היהודים בשביל הנאצים. אדם ידע מההתחלה שיהיו השלכות קשות בעקבות הבחירה שלו וההשלכה הקשה ביותר הייתה לחיות עם המצפון הקשה שיהיה מונח בתוך תוכו בעקבות שליחתם של היהודים אל מותם. אדם בחר בבחירה הזאת כי פחד מהמוות ורצה לנצל את כל הזמן שנותר לו בחיים, כיוון שידע שתכנית "הפתרון הסופי" תתחיל בקרוב מאוד. באדם היה כמות קטנה של תקווה שהנאצים ישאירו אותו בחיים בגלל התפקיד הגדול של כראש יודנארט. בהתחלה, כשאדם בחר את בחירתו הוא העסיק מזה שההשלכות חיוביות, הוא חשב שלמרות השנאה הגדולה של הנאצים כלפי היהודים, הם היו משאירים אותו ואת משפחתו בחיים בגלל העזרה שנתן להם בגטו וורשה ולא יהיו חלק מ"הפתרון הסופי". כשאדם בחר את האפשרות שנראתה הנכונה בשבילו היו השלכות שליליות, אדם היה אמור לחיות עם המצפון והדיכאון הרב שחווה בגלל ששלח את היהודים אל מותם, וכאשר הגיע הזמן בו לנאצים לא היה שום תועלת באדם צ'רניאקוב הם היו רוצחים אותו יחד עם משפחתו.





תלמידי/ות היסטוריה שכבה יא
בהנחיית דנה שידן אליאש וגור סלע

תלמידי/ות מגמת אמנויות העיצוב
בהנחיית עירית תמרי וענבל הלצר



בית הספר החדש חולון

תעש"ז